

Objaśnienia do formularza F-01/I-01

Uwaga: W e-mailu firmy każdy znak powinien zostać wpisany w odrębnej kratce.

Przykład wypełnienia e-maila:

Z	E	N	O	N	.	K	O	W	A	L	S	K	I	@	X	X	X	.	Y	Y	Y	.	P	L
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Statystyczne sprawozdanie finansowe F-01/I-01, zawierające m.in. rachunek zysków i strat oraz wybrane elementy bilansu, należy wypełniać zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.).

Formularz F-01/I-01 został dostosowany do załącznika nr 1 ww. ustawy.

Uwaga: Dane w 2016 r. wykazywane w pełnych tysiącach złotych w kwotach narastających od początku do końca okresu sprawozdawczego.

Objaśnienie do pytania 7 „Czy jednostka sporządza roczne sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości?”

Na pytanie 7 jednostka udziela pozytywnej odpowiedzi, zaznaczając pole „1 tak”, jeżeli sporządza roczne sprawozdanie finansowe zgodnie z art. 45 ust. 1a, 1b lub 1e ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Część I. PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY

Dział 1. Rachunek zysków i strat

Obejmuje zestawienie elementów, których suma algebraiczna pozwala na obliczenie wyniku finansowego netto jednostki. Poszczególne pozycje należy wypełnić zgodnie z zamianowaniem wierszy. Należy zwrócić uwagę, że wartości dodatnie pośrednich wyników są zyskami, a ujemne – stratami.

Rachunek zysków i strat zawiera tylko jedną wersję rachunku zysków i strat, tj. porównawczą

Wiersz 01 – należy wykazać sumę wierszy (02+04+05+06).

Wiersz 02 – należy wykazać przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także usług obcych, jeśli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami, środki pieniężne otrzymane tytułem dopłat do cen sprzedaży. Przychody netto ze sprzedaży produktów obejmują m.in. należne, bez podatku od towarów i usług, kwoty za sprzedane produkty (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) wynikające z przemnożenia ilości sprzedanej przez jednostkową cenę sprzedaży, skorygowane o należne dopłaty i udzielone rabaty oraz bonifikaty.

Wiersz 03 – należy wykazać całkowitą wartość przychodów ze sprzedaży produktów, która dotyczy sprzedaży na eksport.

Uwaga: Równoznaczne do pojęcia „eksport”, stosowanego w odniesieniu do krajów pozaunijnych jest pojęcie „wewnątrzwspólnotowa dostawa” w odniesieniu do krajów członkowskich UE.

Wiersz 04 – należy wykazać zwiększające lub zmniejszające przychody ze sprzedaży produktów, przyrost (+) bądź ubytek (-) wartości stanu zapasów produktów gotowych, niezakończonych (półproduktów i produkcji w toku), a także rozliczeń międzyokresowych (nie obejmuje kosztów działalności finansowej), jakie nastąpiły między początkiem i końcem okresu sprawozdawczego.

Wiersz 05 – należy wykazać traktowane na równi z przychodem koszty wytworzenia we własnym zakresie świadczeń zwiększających aktywa (np. świadczeń na rzecz budowy własnych środków trwałych, prac rozwojowych odnoszonych na wartości niematerialne i prawne, wyrobów własnej produkcji przekazanych do własnych sklepów).

Wiersz 06 – należy wykazać przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (bez podatku od towarów i usług), tj. kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone, wynikające z przemnożenia ilości sprzedanej przez jednostkową cenę sprzedaży netto, skorygowane o należne dopłaty i udzielone opusty, bonifikaty itp. lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży.

Do przychodów ze sprzedaży towarów zalicza się sprzedaż tych składników, nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, a w jednostkach sprzedających we własnej sieci sklepów obok towarów obcej produkcji także produkty przez siebie wytworzone.

Wiersz 07 – należy wykazać całkowitą wartość przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów, która dotyczy sprzedaży na eksport.

Uwaga: Równoznaczne do pojęcia „eksport”, stosowanego w odniesieniu do krajów pozaunijnych jest pojęcie „wewnątrzwspólnotowa dostawa” w odniesieniu do krajów członkowskich UE.

Uwaga: przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, przesyłaniem, dystrybucją lub magazynowaniem paliw gazowych, obrotem paliwami gazowymi, skraplaniem gazu ziemnego lub regasyfikacji skroplonego gazu ziemnego, wytwarzaniem energii cieplnej, przesyłaniem lub dystrybucją energii cieplnej wykazują:

- w wierszu 02 przychody ze sprzedaży energii elektrycznej, cieplnej, gazu wytworzonych we własnych źródłach oraz przychody ze sprzedaży własnych usług dystrybucyjnych (przesyłowych); jako wartość własnej usługi należy wykazać nadwyżkę opłat (m.in. przesyłowych, abonamentowych), naliczonych przez przedsiębiorstwo zajmujące się dystrybucją, nad wielkością ww. opłat zawartych w fakturze od dostawcy energii elektrycznej, cieplnej lub gazu,
- w wierszu 06 przychody ze sprzedaży energii elektrycznej, cieplnej, gazu; będzie to wartość wyliczona z przemnożenia ilości sprzedanej (dostarczonej) energii elektrycznej, cieplnej, gazu przez jednostkową cenę sprzedaży netto, zgodnie z obowiązującymi taryfikatorami; wartość ta powinna być powiększona o opłaty (przesyłowe, abonamentowe) zawarte w fakturach od dostawców ww. wyrobów w zakresie dotyczącym zakupu energii elektrycznej, cieplnej, gazu do dalszej odsprzedaży,
- w wierszach 09–22 składniki układu rodzajowego kosztów wytworzenia energii elektrycznej, cieplnej, gazu we własnych źródłach oraz koszty wytworzenia usług dystrybucyjnych (przesyłowych);
- w wierszu 25 wartość, tj. koszt energii elektrycznej, cieplnej, gazu zakupionych do dalszej odsprzedaży – łącznie ze wszystkimi opłatami zawartymi w fakturach od dostawców,
- koszt zakupionej energii elektrycznej, cieplnej, gazu do zużycia na potrzeby własne wraz z przypadającymi na to zużycie opłatami należy wykazać odpowiednio w wierszu 10 i 12,
- pozycja „zużycie materiałów i energii” (wiersz 10) nie powinna zawierać wartości energii na pokrycie strat i różnic bilansowych. Wartość tej energii należy ująć w „pozostałych kosztach operacyjnych” (wiersz 33 i 36).

Powyższe uszczegółowienie związane jest z zakresem obowiązków przedsiębiorstw energetycznych w sposobie sporządzania sprawozdań finansowych dla poszczególnych rodzajów wykonywanej działalności gospodarczej wynikającymi z art. 44 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.).

Uwaga: przedsiębiorstwa podlegające ustawie o transporcie kolejowym oraz ustawie o publicznym transporcie kolejowym korzystające z ustawowego odstępstwa od zasady zabraniającej łączenia działalności przewoźnika kolejowego i zarządcy infrastruktury kolejowej, sporządzając statystyczne sprawozdania w zakresie rachunku zysków i strat i bilansu – podają dane łącznie dla całego zakresu prowadzonej działalności.

Wiersz 08 – należy wykazać tę część kosztów działalności operacyjnej, która dotyczy działalności operacyjnej podstawowej.

Wiersz 09 – należy wykazać planową amortyzację (umorzenie) środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Wiersz 10 – należy wykazać zużycie materiałów i energii (elektrycznej, wodnej, cieplnej i inne jej formy), w tym także zużycie opakowań, odpadów, paliw i gazów technicznych.

Wiersz 12 – należy wykazać zużycie usług obcych, np. spedycyjnych, transportowych, składowania, remontowych, budowlano-montażowych (także podwykonawców), obróbki obcej, telekomunikacyjnych, prowadzenie ksiąg, badanie sprawozdań finansowych, doradztwa, bankowych opłat manipulacyjnych i prowizji (z wyjątkiem prowizji od kredytów), najmu i dzierżawy lokali, sprzętu, terenów, opłat za leasing operacyjny, usług pralniczych, utrzymanie czystości, wywozu śmieci.

Wiersz 14 – należy wykazać podatki i opłaty obciążające koszty, m.in. podatek akcyzowy, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych i inne podatki (rolny, leśny) oraz podatki lokalne, a także opłaty urzędowe (notarialne, paszportowe, rejestracyjne, opłaty skarbowe, podatek od umów cywilnoprawnych, za wieczyste użytkowanie gruntów, na ochronę środowiska, opłaty za gospodarcze użytkowanie środowiska, gdy nie mają charakteru sankcyjnego), podatek od towarów i usług (niepodlegający odliczeniu), wpłaty na PFRON.

Wiersz 17 – należy wykazać wynagrodzenie brutto (pracowników jednostki z tytułu stosunku pracy, z tytułu umów-zlecenia, umów o dzieło i agencyjnych).

Wiersz 18 – należy wykazać wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy powstałego na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania (nominacji), spółdzielczej umowy o pracę:

- wynagrodzenia osobowe brutto, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą,
- uczniów, zatrudnionych za granicą (jeżeli nie obciążają kosztów działalności operacyjnej jednostki),
- honoraria wypłacane niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę (np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych),
- wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej.

W pozycji tej nie są wykazywane wynagrodzenia z tytułu umowy-zlecenia lub umowy o dzieło (wynagrodzenia bezosobowe), tj. wynagrodzenia ze stosunku pracy nawiązanego na podstawie Kodeksu cywilnego.

Wiersz 19 – należy wykazać składkę na ubezpieczenia społeczne (w części opłacanej przez pracodawcę), na fundusz pracy, fundusz gwarantowanych świadczeń pracowniczych oraz świadczenia na rzecz pracowników, jak np. dopłaty do biletów, kwater, wyżywienia, szkolenia pracowników, wydatki na bhp i ochronę zdrowia, a także odpisy na ZFŚS lub świadczenia urlopowe.

Wiersz 22 – należy wykazać pozostałe koszty, jak np. koszty delegacji krajowych i zagranicznych, ryczałty za używanie samochodów pracowników w sprawach jednostek, ubezpieczenia majątkowe, odprawy majątkowe, odprawy pośmiertne, odszkodowania powypadkowe, ekwiwalenty za zużycie przez pracowników odzieży roboczej, narzędzi itp.

Wiersz 24 – należy podać kwotę wydatkowaną przez jednostkę na składki z tytułu ubezpieczeń majątkowych i osobowych, np. ubezpieczenia obowiązkowe – OC komunikacyjne, dobrowolne majątkowe, AC itp. oraz osobowe – wypadkowe i chorobowe (choroby zawodowe, na życie) płacone przez zakład pracy i wliczane w koszty.

Wiersz 25 – należy wykazać wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia lub w cenach zakupu.

Wiersz 26 – należy wykazać zysk ze sprzedaży, tj. nadwyżkę przychodów netto ze sprzedaży i zrównanych z nimi wykazanych w wierszu 01 działu 1 nad kosztami działalności operacyjnej wykazanych w wierszu 08 działu 1.

Wiersz 27 – należy wykazać stratę ze sprzedaży, tj. nadwyżkę kosztów działalności operacyjnej wykazanych w wierszu 08 działu 1 nad przychodami netto ze sprzedaży i zrównanych z nimi w wierszu 01 działu 1.

Wiersz 28 – należy wykazać pozostałe przychody operacyjne, które pośrednio są związane z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (w tym także środki pieniężne na inne cele niż nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody związane z działalnością socjalną, przychody z najmu (niestanowiące przedmiotu właściwej działalności) lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody powstałe w wyniku aktualizacji wartości nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji, jak również ich przekwalifikowania odpowiednio do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli do ich wyceny przyjęto cenę rynkową lub inaczej określoną wartość godziwą.

Wiersz 30 – należy wykazać kwotę należnych dotacji związanych pośrednio z działalnością operacyjną jednostki. W szczególności wykazuje się tu przypadające na dany rok obrotowy raty odpisu rozliczeń międzyokresowych przychodów, które zwiększyły pozostałe przychody operacyjne dotyczące dopłat bądź dotacji otrzymanych uprzednio na sfinansowanie budowy i zakupu środków trwałych, sfinansowanie kosztów prac rozwojowych, dokonywanego równolegle do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych sfinansowanych z tych źródeł, a także dopłaty bezpośrednie i inne tego typu subwencje (za wyjątkiem dopłat do cen sprzedaży), w tym obszarowe, które nie służą sfinansowaniu zakupu środków trwałych. Do dotacji wykazywanych w pozostałych przychodach operacyjnych zalicza się, środki otrzymane z: Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także wartość umorzonych pożyczek udzielonych przez fundusze państwowe, na przykład Fundusz Ochrony Środowiska.

Wiersz 31 – należy wykazać m.in. odpisy rozliczeń międzyokresowych przychodów zaliczone do pozostałych przychodów operacyjnych, równolegle do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych otrzymanych nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Wiersz 33 – należy wykazać pozostałe koszty operacyjne niezwiązane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki, m.in. stratą ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, amortyzacją oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane części lub całości wierzytelności w wyniku postępowań upadłościowych, układowych i naprawczych, utworzenie rezerw na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatne przekazanie aktywów trwałych, koszty powstałe w wyniku aktualizacji wartości nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji, jak również ich przekwalifikowania odpowiednio do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli do ich wyceny przyjęto cenę rynkową lub inaczej określoną wartość godziwą.

Wiersz 39 należy wykazać zysk na działalności operacyjnej, który stanowi dodatnią różnicę między przychodami netto ze sprzedaży i zrównanych z nimi oraz pozostałymi przychodami operacyjnymi (wiersz 01 + wiersz 28) a kosztami działalności operacyjnej oraz pozostałymi kosztami operacyjnymi (wiersz 08 + wiersz 33).

Wiersz 40 – należy wykazać stratę na działalności operacyjnej, tj. nadwyżkę kosztów wykazanych w wierszach 08 i 33, nad przychodami wykazanymi w wierszach 01 i 28.

Wiersz 41 – należy wykazać przychody finansowe, tj. kwoty należne m.in. z tytułu dywidend i udziałów w zysku; odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki zwłoki, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenie odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości (dotyczy innych inwestycji niż wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości), nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi, z wyjątkiem odsetek, prowizji, dodatnich i ujemnych różnic kursowych, o których mowa w art. 28 ust. 4 i ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Wiersz 45 – należy wykazać przychody odsetkowe od przedsiębiorstw należących do sektora niefinansowego (przykładowo: odsetki od pożyczek udzielonych innym przedsiębiorstwom niefinansowym, odsetki od obligacji emitowanych przez przedsiębiorstwa niefinansowe). Nie należy w tym miejscu wykazywać przychodów odsetkowych od należności od sektora finansowego (przykładowo: odsetek od depozytów bankowych).

Wiersz 49 – należy wykazać nadwyżkę stanowiącą różnicę między zrealizowanymi dodatnimi a ujemnymi różnicami kursowymi rozliczoną wynikowo po ich skompensowaniu wynikającą z wyceny przychodów i kosztów wyrażonych w walutach obcych po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez NBP.

Wiersz 50 – należy wykazać koszty finansowe, m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i opłaty dodatkowe z tytułu leasingu finansowego, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki zwłoki, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, np. skutki obniżenia wartości krótkoterminowych aktywów finansowych (dotyczy innych inwestycji niż wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości), nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi, z wyjątkiem odsetek, prowizji, dodatnich i ujemnych różnic kursowych, o których mowa w art. 28 ust. 4 i ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Wiersz 56 – należy wykazać nadwyżkę stanowiącą różnicę między zrealizowanymi ujemnymi a dodatnimi różnicami kursowymi rozliczaną wynikowo po ich skompensowaniu, wynikającą z wyceny przychodów i kosztów wyrażonych w walutach obcych po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez NBP.

Wiersz 57 – należy wykazać zysk brutto, tj. nadwyżkę przychodów wykazanych w wierszach (01+28+41) nad kosztami wykazanymi w wierszach (08+33+50).

Wiersz 58 – należy wykazać stratę brutto, tj. nadwyżkę kosztów wykazanych w wierszach (08+33+50) nad przychodami wykazanymi w wierszach (01+28+41).

Wiersz 59 – należy wykazać podatek dochodowy (zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości).

Wiersz 62 – należy wykazać ustaloną na koniec roku – przez agencje wykonawcze - nadwyżkę środków finansowych pozostającą po uregulowaniu zobowiązań podatkowych. Nadwyżka ta jest traktowana jako obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego. Wynika to z art. 22 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.). Agencje wykonawcze – jako osoby prawne – są obowiązane corocznie wpłacać do budżetu państwa, na rachunek bieżący dochodów państwowej jednostki budżetowej obsługującej ministra sprawującego nadzór nad tą agencją, nadwyżkę środków finansowych. Nie wykazuje się w tej pozycji wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych Spółek Skarbu Państwa. Odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego, w tym także wypłaty z zysku, dokonywane na podstawie odrębnych przepisów, uznaje się za element podziału wyniku finansowego netto jednostek w ciągu roku obrotowego. Z tego powodu dokonywane w ciągu roku obrotowego wpłaty z zysku należy wykazać w pasywach bilansu jako odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Wiersz 63 – należy wykazać zysk netto, tj. dodatnią różnicę między zyskiem brutto a podatkiem dochodowym i pozostałymi obowiązkowymi zmniejszeniami zysku.

Wiersz 64 – należy wykazać stratę netto, tj. ujemną różnicę między zyskiem brutto a podatkiem dochodowym i pozostałymi obowiązkowymi zmniejszeniami zysku, lub stratą brutto powiększoną o obciążenia zwiększające stratę.

Wiersz 65 – należy wykazać dotacje do działalności operacyjnej stanowiące jedno ze źródeł dofinansowania działalności podstawowej jednostki.

Wiersz 67 – należy wykazać całkowite wydatki na spłatę zadłużenia (całości zadłużenia, np. wobec banków, innych przedsiębiorstw niefinansowych), obejmujące raty kapitałowe i odsetki, które zostały rzeczywiście poniesione w okresie sprawozdawczym, wydatki poniesione na wykup obligacji, zwrot środków pobranych ze wspólnego rachunku w ramach cash pooling. Nie należy w tym wierszu wykazywać zobowiązań wobec kontrahentów oraz zobowiązań wymagalnych w okresie sprawozdawczym, które nie zostały w tym okresie spłacone.

Wiersz 68 – należy podać wartość zakupów towarów i usług z importu (w wartości netto, tj. bez VAT i kosztów manipulacyjnych) łącznie z zakupem środków trwałych oraz z zakupem usług z importu, dokonanych przez jednostkę w okresie od stycznia do końca okresu sprawozdawczego.

Uwaga: Równoznaczne do pojęcia „import”, stosowanego w odniesieniu do krajów pozaunijnych, jest pojęcie „wewnątrzwspólnotowe nabycie”, w odniesieniu do krajów członkowskich UE.

Wiersze 71–74 – Podatek akcyzowy – wypełniają podmioty, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie akcyzy (ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 752, z późn. zm.).

Wiersz 75 – należy wykazać liczbę przeciętnie zatrudnionych, po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty (z jednym znakiem po przecinku).

Do zatrudnionych zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania (łącznie z osobami zatrudnionymi poza granicami kraju), w tym również:
 - a) osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy;
 - b) osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego,
 - c) osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej;

- 2) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), skazanych;
- 3) osoby pracujące w górnictwie w okresie początkowych 28 dni pracy;
- 4) cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.).

Do zatrudnionych nie zalicza się:

- osób wykonujących pracę nakładczą,
- osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- agentów,
- osób pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło;
- pracowników obcych tj. niebędących w okresie sprawozdawczym pracownikami jednostki, a otrzymujących wynagrodzenie wynikające z wcześniejszego stosunku pracy z jednostką sprawozdawczą np. byli pracownicy.

Przeciętne zatrudnienie należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy zakład funkcjonował przez cały rok, czy nie). Metodę obliczania przeciętnego zatrudnienia w miesiącu należy dostosować do sytuacji kadrowej w jednostce.

W przypadku dużej płynności kadr lub natężenia zjawiska udzielania urlopów bezpłatnych należy stosować **metodę średniej arytmetycznej** ze stanów dziennych w miesiącu. Osób przebywających na urlopach bezpłatnych, wychowawczych oraz osób otrzymujących zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze nie należy liczyć do stanów dziennych w czasie trwania tych nieobecności z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przy stabilnej sytuacji kadrowej przeciętne zatrudnienie w miesiącu można obliczyć **metodą uproszczoną**, tj. na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez dwa, lub **metodą średniej chronologicznej**, obliczanej na podstawie sumy połowy stanu dziennego w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca oraz stanu zatrudnienia w 15 dniu miesiąca podzielonej przez dwa. Przy zastosowaniu tych metod w czasie trwania tych nieobecności (w stanach dziennych przyjmowanych do obliczeń) nie należy ujmować osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urlopach bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie, rodzicielskie i opiekuńcze z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według liczby godzin pracy ustalonych w umowie o pracę w stosunku do obowiązującej normy.

Przykłady obliczania przeciętnej liczby zatrudnionych umieszczone są w „Zasadach Metodycznych Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń” GUS Warszawa 2008 – na stronie: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/zasady-metodyczne-rocznik-pracy/zasady-metodyczne-statystyki-rynku-pracy-i-wynagrodzen,1,1.html>

Wiersz 76 – należy wykazać wszystkich pracujących w jednostce, bez względu na to, czy osoby te pracują w innych jednostkach sprawozdawczych (nie należy zaliczać osób wykonujących pracę na umowę zlecenie, umowę o dzieło oraz osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego), według stanu w końcu okresu sprawozdawczego.

Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek:
 - a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce),
 - b) osoby pracujące na własny rachunek;
- 3) osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia (np. przy realizacji usług eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów centralnych, polskich przedstawicielstw przy ONZ oraz innych misji, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych);
- 4) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów), do agentów nie zalicza się osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą;
- 5) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 6) członków spółdzielni produkcji rolniczej, tj. członków RSP oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członków spółdzielni kółek rolniczych;
- 7) osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze, a także nauczycieli przebywających na urlopach zdrowotnych lub „będących czasowo w stanie nieczynnym” oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę;

Do pracujących nie zalicza się:

- osób skreślonych czasowo z ewidencji, z którymi nie rozwiązano umowy o pracę;
- oraz innych, między innymi osób:
- pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło,
 - zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego,
 - korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
 - korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
 - przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych,
 - pracowników udostępnianych (zatrudnionych) przez agencję pracy tymczasowej,
 - pracowników zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę.

Dział 2. Aktywa trwale i obrotowe

Wiersz 01 – należy wykazać aktywa trwale, tj. kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych, a które nie są zaliczone do aktywów obrotowych wymienionych w wierszu 04 działu 2.

Aktywa trwale obejmują: wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwale, należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Wiersz 04 – należy wykazać aktywa obrotowe, do których zalicza się rzeczowe aktywa obrotowe (zapasy), należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Wiersz 05 – należy wykazać rzeczowe aktywa obrotowe, tj. materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, wytworzone lub przetworzone przez jednostkę produkty gotowe (wyroby i usługi) zdane do sprzedaży lub w toku produkcji, półprodukty oraz towary nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, a także zaliczki na dostawę (stan na początek roku i koniec okresu sprawozdawczego). Szczegółowe zasady wyceny rzeczowych składników aktywów obrotowych wymienionych w wierszu 06 do 09 powinny być zgodne z art. 28 i 34 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Wiersz 10 – należy wykazać należności krótkoterminowe obejmujące ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. W spółdzielniach produkcji rolniczej wykazuje się w tej pozycji między innymi wypłacone w formie zaliczek wynagrodzenie za pracę członków spółdzielni.

Wiersz 13 – należy wykazać inwestycje krótkoterminowe (aktywa finansowe) obejmujące aktywa pieniężne (w formie krajowych środków płatniczych, walut obcych i dewiz oraz inne aktywa pieniężne), instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki, a także wynikające z kontraktu prawo do otrzymania aktywów pieniężnych lub prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach.

Wiersz 16 – należy wykazać rozliczenie międzyokresowe trwające nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Wiersz 17 – należy wykazać należne wpłaty na kapitał podstawowy, zadeklarowane, lecz niewniesione na dzień bilansowy wkłady kapitałowe - rzeczowe i finansowe w spółkach kapitałowych (z o.o. i akcyjnych) oraz spółkach osobowych. W tej pozycji wykazuje się również przewyższającą zysk kwotę zaliczek pobranych w ciągu roku przez wspólników spółek osobowych.

Wiersz 18 – należy wykazać udziały (akcje) prezentowane w księgach rachunkowych jako krótkoterminowe aktywa finansowe własne, przewidziane do zbycia lub umorzenia w ciągu roku od dnia bilansowego.

Dotyczy to także udziałów własnych w spółkach z o.o. Analogicznie jak udziały lub akcje własne traktuje się w zależnych spółkach udziały lub akcje spółki dominującej.

W razie zbycia lub umorzenia własnych udziałów (akcji) stosuje się art. 36a ust. 1-3 ustawy o rachunkowości.

Dział 3. Wybrane źródła finansowania majątku

Wiersz 01 – należy wykazać kapitały obce, tj. zobowiązanie (długo- i krótkoterminowe – bez funduszy specjalnych), rezerwy na zobowiązania oraz rozliczenia międzyokresowe.

Wiersz 02 – należy wykazać te zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne, zobowiązania ujęte jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów przypadające na bieżący okres sprawozdawczy, wynikające w szczególności: ze świadczeń wykonanych na rzecz jednostki przez kontrahentów jednostki, a kwotę zobowiązania można oszacować w sposób wiarygodny; z obowiązku wykonania, związanych z bieżącą działalnością, przyszłych świadczeń wobec nieznanych osób, których kwotę można oszacować, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana, w tym z tytułu napraw gwarancyjnych i rękojmi za sprzedane produkty długotrwałego użytku.

Wiersz 03 – należy wykazać rezerwę na odroczony podatek dochodowy w wysokości kwoty podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty.

Wiersz 07 – należy wykazać ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Wiersz 14 – należy wykazać rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmujące w szczególności: równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych, środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, jeżeli stosownie do innych ustaw nie zwiększają one kapitałów (funduszy) własnych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych sfinansowanych z tych źródeł.

Część II. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE

Do wartości nakładów na środki trwałe zalicza się poniesione w okresie sprawozdawczym nakłady na nabycie (w tym również zakup środków trwałych niewymagających montażu) bądź wytworzenie (montaż) na własne potrzeby środków trwałych, nakłady na środki trwałe w budowie (niezakończone, tj. na przyszłe środki trwałe), nakłady na ulepszenie (przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję i modernizację) własnych środków trwałych, na ulepszenie obcych środków trwałych oraz inne nakłady związane z budową środka trwałego, tzw. pierwsze wyposażenie – wraz z kosztami ponoszonymi przy ich nabyciu, tj. kosztami transportu, załadunku i wyładunku, ubezpieczenia w drodze, ceł itp. – niezależnie o źródła finansowania.

W przypadku wspólnej budowy środka trwałego przez kilku inwestorów nakłady powinny być wykazane w zakresie całej budowy tylko w sprawozdaniach realizującego budowę, tzw. inwestora głównego. Inwestorzy, którzy biorą udział w kosztach budowy, nie wykazują wnoszonych udziałów jako zrealizowanych nakładów.

Podmioty, które nie mogą odliczać podatku VAT i podatek ten jest wliczany do wartości środka trwałego, wykazują nakłady łącznie z podatkiem VAT. Również pozostałe podmioty, w przypadku, gdy podatek VAT zwiększy wartość ujętego w ewidencji księgowej środka trwałego, podają wartość łącznie z podatkiem VAT.

Dział 1. Środki trwałe w budowie – nowo rozpoczęte w okresie sprawozdawczym

Do środków trwałych w budowie zalicza się:

- 1) budowę nowych, ulepszenie (przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących budynków i lokali oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej, łącznie z pierwszym wyposażeniem w maszyny, urządzenia techniczne, środki transportu, narzędzia, przyrządy, ruchomości, inwentarz – spełniające kryteria środków trwałych oraz pozostałe nakłady związane z budową, które po jej zakończeniu nie będą stanowiły środka trwałego;
- 2) zakupy oraz montaż kompletnych linii technologicznych lub niepodzielonego wyposażenia produkcyjnego, którego pełne zrealizowanie warunkuje uzyskanie złożonego efektu gospodarczego (np. przy modernizacji określonych wydziałów, linii technologicznych, wymagających kompleksowej wymiany maszyn i urządzeń).

Przez nowo rozpoczęte rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w okresie sprawozdawczym (od stycznia do końca badanego okresu).

Jako wartość kosztorysową nakładów na budowę środków trwałych rozpoczynaną w okresie sprawozdawczym przyjmuje się wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian wartości kosztorysowej dokonanych do końca okresu sprawozdawczego.

Dział 2. Nakłady na budowę, ulepszenie i nabycie środków trwałych oraz nabycie wartości niematerialnych i prawnych

W dziale 2 należy wykazać wartość nakładów na budowę i wartość zakupu środków trwałych (w tym także niewymagających montażu lub instalacji) wraz z kosztami ponoszonymi przy ich nabyciu, tj. kosztami transportu, załadunku i wyładunku, ubezpieczenia w drodze, ceł itp., wartość nakładów na wytworzenie środków trwałych we własnym zakresie, koszty dostosowania środka trwałego do użytkowania, koszty montażu, wartość nakładów na ulepszenie istniejących środków trwałych, w tym również na ulepszenie obcych środków trwałych oraz pełną wartość nakładów na środki trwałe nabyte na mocy umowy o leasing (finansowy, operacyjny), zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Do klasyfikowania nakładów na środki trwałe (w tym również nakładów na środki trwałe w budowie) według grup i rodzajów należy posługiwać się Klasyfikacją Środków Trwałych wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

W wierszach od 02 do 08 należy podać:

- **w rubryce 1** – wartość nakładów poniesionych na obiekty produkcji krajowej, jak i z importu, które spełniają kryteria zaliczania ich do środków trwałych, wykazując nakłady na nowe środki trwałe, nakłady na ulepszenie istniejących środków trwałych, w tym obcych (przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, modernizację i doposażenia w ramach ulepszenia), nakłady ponoszone przy nabyciu gruntów,

Uwaga: inwestorzy budujący budynki mieszkalne z przeznaczeniem do sprzedaży w rubryce 1 wykazują również poniesione w roku sprawozdawczym koszty ich budowy.

w rubryce 2 – wartość nakładów na zakupy z importu. Przez nakłady na środki trwałe z importu należy rozumieć wydatki poniesione na środki trwałe (maszyny, urządzenia, środki transportu itp.) wyprodukowane poza granicami kraju, również w przypadku ich zakupu u dealera lub pośrednika. Zakupy środków trwałych montowanych w kraju z elementów sprowadzanych z zagranicy należy traktować jako nakłady krajowe. Nabycie używanych środków trwałych pochodzących z importu należy traktować jako nowe środki trwałe i wykazywać je w rubryce 1 i 2, natomiast nabycie używanych środków trwałych pochodzących z importu, a używanych dotychczas przez krajowych właścicieli należy uważać za krajowe używane środki trwałe i wykazywać tylko w rubryce 3.

Uwaga: Równoznaczne do pojęcia „import”, stosowanego w odniesieniu do krajów pozaunijnych, jest pojęcie „wewnątrzwspólnotowe nabycie”, w odniesieniu do krajów członkowskich UE.

- **w rubryce 3** – wartość nakładów na nabycie używanych środków trwałych wraz z nakładami ponoszonymi przy ich nabyciu, zakup środków trwałych w budowie (niezakończonych), wartość nakładów na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego.

W wierszu 02 należy wykazać nakłady na zakup gruntu (grupa 0 według Klasyfikacji Środków Trwałych); zakup gruntu należy traktować jako zakup używanego środka trwałego i wykazywać w rubryce 3, a nakłady na poprawę walorów tego gruntu (ulepszenie gruntu) w rubryce 1.

W wierszu 09 należy podać poniesione w okresie sprawozdawczym koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego oraz związane z nimi różnice kursowe, które wpływają na wartość początkową środka trwałego; wartości tych nie należy zaliczać do wierszy od 02 do 08.

W wierszu 10 należy wykazać nakłady związane z budową środka trwałego na tzw. pierwsze wyposażenie, które po jej zakończeniu i rozliczeniu nie będą stanowiły środków trwałych ze względu np. na przewidywany krótki okres użytkowania.

W wierszu 11 należy podać wartość nakładów na roboty budowlano-montażowe (bez podatku VAT) zrealizowanych od stycznia do końca okresu sprawozdawczego.

Zakres robót budowlano-montażowych obejmuje:

- 1) roboty polegające na budowie (wznoszeniu), odbudowie budynków, budowli, części budowlanej kotłów, maszyn i urządzeń technicznych, linii i sieci elektroenergetycznych, elektrotrakcyjnych i telekomunikacyjnych wraz z robotami wykończeniowymi i montażem wewnętrznych instalacji oraz konstrukcji metalowych tych obiektów;
- 2) przygotowanie i zagospodarowanie terenu;
- 3) budowę i rozbiórkę tymczasowych obiektów na potrzeby budowy;
- 4) montaż maszyn i urządzeń trwale umiejscowionych;
- 5) roboty o charakterze modernizacyjnym (rozbudowa, przebudowa) prowadzone w istniejących obiektach budowlanych, w których wyniku uzyskuje się przynajmniej jeden z niżej wymienionych efektów:
 - a) zmianę charakteru (przeznaczenia) modernizowanego obiektu,
 - b) istotne zwiększenie jego pierwotnej wartości użytkowej,
 - c) przystosowanie do zmienionych warunków użytkowania,
 - d) wydłużenie okresu użytkowania,
 - e) obniżenie kosztów eksploatacji bądź poprawę jakości usług czy procesów produkcyjnych prowadzonych w tym obiekcie.

O zaliczaniu tych robót do nakładów na środki trwałe decydują kryteria rzeczowe (techniczne), a nie finansowe.

Do robót budowlano-montażowych zalicza się również roboty wodno-melioracyjne i leśne dotyczące budowli i urządzeń terenowych nawadniających i odwadniających grunty, zagospodarowania pomelioracyjnego i urządzeń stawowych, zasadzenie wieloletnie (zalesienia, pierwotne plantacje chmielu), urządzenia terenów zielonych.

W wierszu 12 należy wykazać wydatki poniesione w roku sprawozdawczym na nabycie wartości niematerialnych i prawnych zaliczanych do aktywów trwałych i przeznaczonych do używania na potrzeby jednostki, określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

W wierszu 21 należy wykazać wartość inwestycji długoterminowych w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości związanych z budową lub zakupem środka trwałego oraz nabyciem wartości niematerialnych i prawnych, które nie będą użytkowane przez jednostkę, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu ich wartości, uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowych.

Dział 3. Leasing

Dane w rubryce 1 wypełnia leasingobiorca.

W rubryce 1 należy wykazać wartość brutto **nowych** środków trwałych **przyjętych** w okresie sprawozdawczym do odpłatnego używania na mocy umowy o leasing (finansowy, operacyjny) zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Dane w rubryce 2 wypełnia leasingodawca.

W rubryce 2 należy wykazać wartość brutto środków trwałych **zakupionych** w okresie sprawozdawczym z przeznaczeniem do oddania do odpłatnego używania na mocy umowy o leasing (finansowy, operacyjny) zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Wartości wykazane w dziale 3 powinny być również uwzględnione odpowiednio w dziale 2.

Informacja o pracochłonności formularza

1. Przez czas przygotowania danych należy rozumieć czas przepracowany przez respondenta (w minutach) w związku z:
 - 1) koniecznością przygotowania Państwa dokumentacji wewnętrznej, z której będą pochodzić dane do wypełnienia sprawozdania;
 - 2) wykonywaniem dodatkowych przeliczeń danych pozyskanych bezpośrednio z Państwa ewidencji wewnętrznej;
 - 3) opracowaniem danych według przekrojów wymaganych dla potrzeb sprawozdania.
2. Przez czas wypełnienia sprawozdania należy rozumieć czas przepracowany (w minutach) przy wypełnianiu sprawozdania tj. w szczególności czas przepracowany na wpisywanie danych i ewentualną ich korektę.